

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) izsaka pateicību par 2024. gadā saņemtajiem dāvinājumiem bibliotēkas krājumam!

Jau kopš 2022. gada 24. februāra mūsdienu vēstures skaudrākās lappuses turpina rakstīt Ukraina. Pateicoties dāvinājumiem, Ukrainas tēma un ukraiņu valoda aizvien pārliecinošāk ienāk arī LNB krājumā. Paldies biedrībai "Tavi draugi" par Ukrainas grāmatu kolekcijas dāvinājumu, kas papildināja īpašo LNB Uzziņu un informācijas centrā jau pagājušā gada sākumā izveidoto *Ukrainas grāmatu plauktu/ Українська книжкова полиця!*

Arī šogad, pateicoties ilggadējai sadarbībai ar **latviešu organizācijām ārvalstīs un latviešu kultūras un sabiedriskās dzīves dokumentāro liecību aktīviem apzinātājiem dažādās mītnes zemēs, LNB ir saņēmusi** vērtīgus izdevumus un materiālus krājumam. Paldies par sadarbību Latviešu kultūras biedrībai "Tilts" (ASV), Amerikas Latviešu apvienībai un Anitai Batarags, Mairai Bundžai (ASV), Sarmai Muižniecei-Liepiņai (ASV), Čikāgas Latviešu biedrībai un Dacei Ķezbers (ASV), DV Fonda Latviešu dokumentācijas centram "Straumēni" un Inesei Auziņai-Smitai (Lielbritānija), Kanādas Latviešu Centram Toronto un Aijai Zihmanis! Īpašs paldies autoriem – Edgaram Vadonim, sen. (Vācija) un Baibai Rudovičai (Vācija) par savu darbu dāvinājumu LNB.

Paldies par dāvinājumu **Letonikas un Baltijas centra krājumiem!** Starp apjomīgākajiem un nozīmīgākajiem minami:

Karšu krājumā:

- /1922. gada Latvijas skolu tīkla karte, 1937. gada Rīgas plāns un unikāls 1976. gada atlants "Latvijas PSR fiziskā ģeogrāfija", kurā sakopotas kartes un shēmas, kas tika izgatavotas monogrāfijai "Latvijas PSR ģeogrāfija", Latvijas Mazajai enciklopēdijai un citu publikāciju un ģeogrāfisko atlantu gatavošanai; dāvinātāja – Vita Strautniece;
- starpkaru perioda Latvijas armijas 1:75 000 mēroga topogrāfiskās kartes komplekts; dāvinātājs – Valdis Lazdiņš;
- 23 padomju armijas militāro pasaules karšu lapas; dāvinātājs – Ilgonis Šteinbergs;

Sīkiespiedadrbu krājumā:

- Jaunatnes teātra izrāžu programmas, kas piederējušas aktrisei Veltai Skurstenei (11 vienības); dāvinātāja – Zane Lāce-Baltalksne;
- saldumu fabrikas "Laima" šokolādes konfekšu un šokolādes tāfelīšu ietinamie papīri (13 vienības); dāvinātāja – Kristīne Zaļuma;
- Latvijā izdotie kabatas kalendāri laika posmā no 1968. līdz 2017. gadam (458 vienības); dāvinātāja – Velga Pietkeviča.

Paldies par dāvinājumu **Mākslas un mūzikas centra krājumiem!** Starp apjomīgākajiem un nozīmīgākajiem dāvinājumiem saņemti

Audiovizuālajā krājumā:

- Pasaules Brīvo latviešu apvienības valdes, Amerikas Latviešu apvienības (ALA) un ALA Latviešu institūta sēžu ieraksti, diskusijas, runas, koncertu, pasākumu ieraksti – vēsturiski nozīmīgas liecības par trimdas latviešu dzīvi, aktivitātēm, interesēm, ap 100 audiokasetes; dāvinātāji – Uldis Ozoliņš (Austrālija), Pēteris Tērmāns (Anglija), Juris Bļodnieks (ASV) u.c.;

- dažādu žanru latviešu un ārzemju mūzikas ieraksti CD (72 vienības); mūsdienu filmu kolekcija – bērniem, jauniešu auditorijai, pieaugušam skatītājam piemērotas filmas, t.sk. franču kino klasika – DVD/Blu-ray diski, filmas, kas pārsvarā iznākušas uz ekrāniem pēdējos 20 gados (vairāk kā 300 vienības); dāvinātāja – Kristiāna Nesa (Šveice).

Mākslas krājumā:

- mākslinieka Zigurda Zuzes (1929–2003) grafikas kolekcija un personīgā arhīva materiāli (vairāk kā 2000 vienību) – iespiedgrafikas darbi, zīmējumi, akvareļi, klišejas, rokraksti u.c., ko 2024. gada janvārī Siguldā kā dāvinājumu LNB Mākslas krājuma pārstāvjiem nodeva Alberts Linarts;
- ap 700 grafiķes Dzidras Ezergailes (1926–2013) veidotie ekslibri, ekslibru skices (zīmējumi kolāžas), unikālas paštaisītas “grāmatas”; dāvinātājs – Andrejs Māris Eizāns. Dāvinājums nodots saistībā ar grāmatas par mākslinieci atvēršanu <https://lnb.lv/latvijas-nacionala-biblioteka-izdod-gramatu-grafikes-dzidras-ezergailes-ekslibri>;
- 5 Dzidras Ezergailes dažādos laikposmos darināti ekslibri, veltīti mākslas vēsturniecei Ingridai Burānei; dāvinātāja – Ingrida Burāne;
- dažādi estampi, piemēram, angļu 19. gs litogrāfijas ar Palestīnas skatiem, kā arī dažas 19. gs gravētas kartes (17 vienības); dāvinātājs – Kārlis Eihenbaums. Dāvinājums bija apskatāms izstādē “Vēstnieka ceļš. Kārļa Eihenbauma dāvinājums LNB” <https://lnb.lv/izstade-vestnieka-cels-karla-eihenbauma-davinajums-lnb/>;
- Romana Sutas (1896–1944), Indriķa Zeberiņa (1882–1969), Alberta Kronenberga (1887–1958) zīmējumi, Gunāra Kroļļa (1932) miniatūrgrafikas: (5 vienības); dāvinātājs – mākslas zinātnieks Ojārs Spārītis;
- gadsimta sākuma skatu atklātnes, portretu fotogrāfija, trimdā izdotas latviešu atklātnes (50 vienības); dāvinātāja – Inese Auziņa-Smita (Lielbritānija);
- gs. 20.–60. gadu Rīgas skatu atklātnes, Gdaņskas skati 1930. g. foto atklātnes (75 vienības); dāvinātāja – Anna Muhka.

Mūzikas krājumā šogad kopumā ir iekļautas vairāk kā 800 dāvinājumu vienības – pamatā notis un grāmatas. Paldies par dāvinājumu Leonam Amoliņam, Dacei Aperānei, Paulam Dambim, Andrejam Kalnājam, Vinetai Līcei, Maijai Riekstiņai u.c. Lielākas kolekcijas dāvinājumā saņemtas no LNB ilggadīgiem sadarbības partneriem un pastāvīgajiem mūzikas krājuma lasītājiem, kā arī turpinājies darbs pie dāvinājumiem, kuri ir ienākuši agrāk, bet to izvērtēšana un apstrāde ir prasījusi vairākus gadus.

- Lolitas Fūrmanes dāvinājums (113 vienības) – lielākā daļa ir komponista Jāņa Ķepīša (1908–1989) nošu manuskripti;
- Rūtas Līcītes dāvinājums (83 vienības) – lielākā daļa ir dāvinātājas tēva, komponista Jāņa Līcīša (1913–1978) nošu manuskripti;
- latviešu komponistu darbu lielās formas, partitūras ar balsīm – pamatā ar roku rakstītas (81 vienība) – nošu materiāls, saņemts no Latvijas Nacionālās operas un baleta;
- komponista Jāņa Kaijaka (1931–2021) mantojums – daļa no kopīgā dāvinājuma, kura apstrāde aizsākās 2023. gadā (kopējais apjoms ~600 vienību); dāvinātāja – komponista meita;
- daļa no Ērika Zuitiņa nošu kolekcija (150 vienības), kas kā dāvinājums tika saņemta 2023. gadā (pavisam ap 250 vienību) – pamatā ārzemju komponistu darbi, kuri papildina LNB mūzikas krājuma daudzpusību; kolekcijas apstrāde vēl turpināsies.

Paldies par vērtīgu un interesantu izdevumu un materiālu dāvinājumiem arhitektūras nozarē:

- grāmatām un citiem materiāliem par Latvijā dzimušo, starptautiski pazīstamo vācbaltu arhitektu Meinhardu fon Gerkānu (1935–2022); dāvinātāja – Guna Eglīte;
- gadā turpinājās apjomīgās Latvijas Arhitektu savienības (LAS) bibliotēkas, kas LNB tika nodota 2022. gada rudenī, izvērtēšana un apstrāde. Ieskatu interesantākajos eksemplāros sniedza ekspozīcija 2024. gada martā, kas bija veltīta LAS simtgadei <https://lnb.lv/atklas-izstadi-latvijas-arhitektu-savienibai-100-bibliotekas-stasts/>. Darbs ar LAS bibliotēkas iekļaušanu LNB krājumā turpināsies arī 2025. gadā.

Paldies par dāvinājumu Staņislavam Krakopam – par periodiskā izdevuma, veltītu kalnu tūrismam komplektu (*Pret kalnu: biļetens*. Latvijas Republikāniskā tūrisma padome. Republikāniskā kalnu tūrisma sekcija. Rīga, 1965). LNB krājumā līdz šim daļa numuru iztrūka.

Līdzīgi kā citos gados, arī 2024. gadā ir saņemti dāvinājumi no **ārvalstu vēstniecībām Latvijā un ārvalstu organizācijām**, par ko izsakām pateicību Amerikas Savienoto Valstu vēstniecībai, Gruzijas Nacionālā Parlamenta bibliotēkai, Polijas Republikas vēstniecībai Latvijā, Taieejas Misijai Latvijas Republikā, biedrībai *Baltische Vereniging* un Janam Prigodam (Nīderlande).

Paldies par sadarbību un dāvinājumu **Latvijas valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām**: Latvijas Republikas Labklājības ministrijai, Valsts kultūrkapitāla fondam, Latvijas Grāmatizdevēju asociācijai, Latvijas Okupācijas muzejam u.c. Īpašs paldies par izdevumiem, saistītiem ar Latviju un latviešu literatūras tulkojumiem, izdotiem ārvalstīs, pateicība Latvijas vēstniecībai Ukrainā, Jaunajam Rīgas teātrim, Latvijas Etnogrāfiskajam brīvdabas muzejam, Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam, izdevniecībai “Liels un mazs”, platformai *Latvian Literature* un Latvijas vēstniekam Spānijas Karalistē Jānim Zlametam.

Paldies par dāvinājumu LNB ilggadējai un uzticīgajai lasītājai, filozofijas doktorei, Latvijas Universitātes emeritētajai profesorei Skaidrītei Lasmane! Ir īpašs prieks un gandarījums saņemt no autores viņas grāmatu (Lasmane, Skaidrīte. *Dabīgais intelekts jeb Literatūras filozofija*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2024) ar atzinību, ka tā lielā mērā tapusi, pateicoties Humanitāro un sociālo zinātņu lasītavas krājumam.

Paldies **individuālajiem dāvinātājiem, kuru dāvinājumi papildinājuši gan LNB grāmatu, gan speciālos krājumus**: Kintijai Antiņai, Laimai Asjai Bērziņai, Aigai Bērziņai-Kitei, Aigaram Bokānam Jansonam, Adrianam Briedim Makovejam, Dagnijai Celmiņai, Lailai Daudībai, Staņislavam Dreimanim, Valentīnai Gajevskai, Ligitai Grigulei, Ivetai Ikalei, Marutai Jurjānei, Laimai Līdumai, Andrim Klušam, Maksimam Koroļovam (Baltkrievija), *Vladyslov Kudlovych* (Ukraina), Mārim Lindem, Evartam Melnalksnim, Mārtiņam Miķelsonam, Rihardam Neimanim, Mārim Pavlovam, Guntai Pilverei, Borisam Ravdinam, Albertam Sarkanim, Renātei Siliņai-Piņķei, Alīdai Zigmundei, kā arī LNB ilggadējam direktoram Andrim Vilkam.

Paldies LNB ārvalstu viesiem un Latvijas iedzīvotājiem, kuri 2024. gadā savu īpašo grāmatu un tās stāstu nodeva **Tautas grāmatu plauktā** <https://tautasgramatuplaukts.lv/> kolekcijai!

LNB sirsnīgi pateicas ikvienam dāvinātājam! 2025. gadā atzīmējam grāmatas latviešu valodā piecsimtgadī – lai labākā dāvana ir grāmata!

Papildu informācija:

Aivija Everte-Pole

Krājuma attīstības vadītāja

Attīstības departaments

Latvijas Nacionālā bibliotēka
E-pasts: Aivija.Everte@lnb.lv
Tālrunis: +371 67716005